

Inflacja – to wzrost poziomu cen towarów i usług w pewnym okresie czasu. Inflacja może być również określana jako sytuacja, w której wartość pieniądza maleje (kiedy rosną ceny maleje siła nabywcza pieniądza). Prowadzi ona do wzrostu płac i wartości nominalnej (pieniężnej) wszystkiego co posiadamy. Pod jej wpływem znika wartość realna dochodów.

Deflacja – to spadek poziomu cen towarów i usług w pewnym okresie czasu.

Podstawowe definicje z obszaru inflacji:

- Stabilność cen – stanowiąca cel gospodarki narodowej – jest to taka sytuacja w gospodarce narodowej, w której stopa inflacji jest bliska zeru.
- Wartość realna – uwzględnia inflacyjny wzrost cen i dzięki temu umożliwia porównywanie wartości w czasie.
- Siła nabywcza – jest to sposób mierzenia wartości pieniężnej za pomocą ilości produktów, jakie można za tą wartość pieniężną kupić.

Mierniki inflacji:

- deflator PNB – jest to najobszerniejszy miernik inflacji, który nie mierzy wpływu inflacji tylko jakiejś grupy producentów lub konsumentów, ale obejmuje największą ilość cen, największy koszyk dóbr i usług, praktycznie wszystkich wyprodukowanych w gospodarce, i dlatego jest najlepszy do oceniania wpływu inflacji na całą gospodarkę,
- indeks cen konsumpcyjnych (CPI – consumer price index) – mierzy przeciętny poziom cen typowego koszyka dóbr i usług konsumowanego przez typową rodzinę. Jest najpowszechniej wykorzystywanym miernikiem inflacji. Służy on do badania wpływu inflacji na gospodarstwa domowe (konsumentów).
- Indeks cen produkcyjnych (PPI – producer price index) – mierzy ceny, które płać producenci, gdyż obejmuje czynniki produkcyjne z wyjątkiem pracy. Indeks ten przepowiada do zdarzy się w gospodarce, ponieważ jego zmiany wpływają na zmiany cen dóbr konsumpcyjnych w przyszłości.
- Indeks cen (wskaźnik cen) – porównuje dynamikę cen na podstawie ich wartości w okresie badanym i podstawowym (bazowym).

$$I_c = \frac{P_n}{P_0} * 100$$

Gdzie:

I_c – indeks cen

P_n – cena towaru w roku badanym

P_0 – cena towaru w roku bazowym

Stopa inflacji jest procentową zmianą poziomu cen.

$$i = \frac{P_n - P_0}{P_0} = \frac{P_n}{P_0} - 1 = \frac{I_c}{100} - 1$$

i – stopa inflacji

Zadanie.1.

Założmy, że początkowo nie ma inflacji, stopa procentowa wynosi 3% a podatek od dochodów uzyskanych z odsetek jest równy 30%. Przypuśćmy, że pożyczamy 5000 zł klientowi na kupno samochodu.

- a) Oblicz wielkość zysku brutto z tej transakcji w skali roku.
- b) Ile wyniesie podatek?
- c) Oblicz wielkość i stopę zysku netto (po opodatkowaniu)

Założmy teraz, że ta sama transakcja dochodzi do skutku w sytuacji, gdy inflacja wynosi 10% rocznie, ale ponieważ system bankowy przystosował się już do inflacji, więc nominalna rynkowa stopa procentowa wynosi 13% (tzn. realna stopa procentowa przed opodatkowaniem wynosi nadal 3%).

- d) Oblicz wielkość zysku brutto oraz kwotę należnego podatku.
- e) Oblicz wielkość i stopę zysku netto (po opodatkowaniu).

Zadanie 2.

Inflacja mierzona jest jako średnia ważona, gdzie wagi odpowiednich dób i usług wynoszą:

- żywność – 40
- odzież i obuwie – 30
- transport – 20
- sport i turystyka – 10

Oblicz stopę inflacji, jeżeli ceny żywności wzrosły o 15%, odzieży i obuwia wzrosły o 20%, sportu i turystyki spadły o 5% a ceny transportu nie zmieniły się.

Zadanie 3.

Znając wielkość CPI (indeks cen konsumpcyjnych) oblicz ile powinna wynosić płaca nominalna, by płaca realna nie uległa zmianie.

Rok	Wskaźnik CPI (rok bazowy 2002)	Płaca nominalna
2002	100	1250 zł
2003	117	
2004	135	
2005	147	
2006	152	

Zadanie 4.

W tabeli podano wartości wskaźnika CPI dla Chorwacji. Oblicz stopę inflacji.

Rok	Wskaźnik CPI (rok bazowy 2003)	Stopa inflacji
2001	95,67	
2002	98,31	
2003	100	
2004	101,42	
2005	103,34	
2006	104,30	